

De leden van de gemeenteraad Zaanstad

Stadhuisplein 100
1506 MZ Zaandam
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Telefoon 14 075
www.zaanstad.nl

ONS KENMERK	7578264
PORTEFEUILLEHOUDER	R. Tuijn
PORTEFEUILLE	Ruimtelijke ontwikkeling
BIJLAGE(N)	3
ONDERWERP	Zienswijze concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u bijgaande stukken aan voor¹:

Zienswijze vragen ex art 169, lid 4 (zonder wettelijke verplichting)

Geheimhouding op grond van de Wet openbaarheid van bestuur

ja N.V.T. bijlage

(Correctief) referendum

Niet van toepassing, geen raadsbesluit.

Onderwerp:

Zienswijze concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040

Wat wordt gevraagd

1. Kennis te nemen van de B&W besluitnota Zienswijze concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040.
2. Uw zienswijze te geven op het concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040, met name op de vijf richtinggevende principes en de strategische sleutels zoals toegelicht onder 'Argumenten en afwegingen' in de B&W besluitnota.

¹ Bij stukken aangeboden voor **besluitvorming of zienswijze** zal de agendacommissie van de raad beoordelen wanneer en hoe agendering in het Zaanstad Beraad plaatsvindt. U ontvangt wekelijks een agenda van het eerstvolgende Zaanstad Beraad en wordt verzocht de stukken te bewaren en bij de betreffende agenda te voegen. Op stukken aangeboden voor **kennisname** volgt geen actie van de agendacommissie. Zonodig kunt u aanvullende informatie inwinnen bij de behandelend ambtenaar. Wenst u naar aanleiding van de informatie een politieke discussie met de wethouder en/of raadsfracties, dan kunt u bij de agendacommissie om agendering verzoeken mits onder vermelding van "wat u vraagt aan wie" inclusief een korte concrete toelichting.

Toelichting

A. Aanleiding en context

De Zaanse Omgevingsvisie is een richtinggevend beleidsdocument dat aangeeft hoe de gemeente met de leefomgeving wil omgaan en wat voor een stad Zaanstad in 2040 wil zijn. In de Omgevingsvisie staat hoe wij in 2040 willen wonen, werken, recreëren, leren, ondernemen en samenleven.

Zaanstad werkt aan de totstandkoming van een Omgevingsvisie, parallel en complementair aan de reeds vastgestelde maatschappelijke visie. De Omgevingsvisie en Maatschappelijke visie vormen samen de paraplu voor het in samenhang werken aan de toekomst van Zaanstad. De Omgevingsvisie is een instrument onder de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt naar verwachting per 1 januari 2024 in werking. De wettelijke deadline voor de Omgevingsvisie is eind 2024, dan moet iedere gemeente over een visie beschikken.

Het college vindt het belangrijk dat de Omgevingsvisie Zaanstad 2040 tot stand komt in goed samenspel met de raad. Hiertoe is in een eerdere fase het 'werkdocument Omgevingsvisie Zaanstad 2040' opgesteld. Onder de vleugels van de zienswijzenprocedure van de Gemeentewet hebben er reeds twee interactieve raadsbijeenkomsten in het laatste kwartaal van 2022 (6 oktober en 24 november 2022) plaatsgevonden. Verslaglegging van deze bijeenkomsten is middels een raadsinformatiebrief gedaan.

Ook met partners in de Zaanse samenleving, zoals bijvoorbeeld de woningcorporaties zijn op meerdere momenten gesprekken gevoerd over de beoogde richting. De hoofdlijnen worden breed gedragen. In de concept ontwerp Omgevingsvisie vindt u een korte samenvatting van de participatie tot nu toe, zowel op proces als op inhoud.

De nu voorliggende concept ontwerp Omgevingsvisie is met deze input verder aangescherpt, aangevuld en nader uitgewerkt. Een belangrijke aanpassing ten opzichte van het eerder gedeelde "werkdocument" is de visie voor de Achtersluispolder. De inhoud sluit aan bij de onlangs vastgestelde perspectief voor dit gebied. Er is vorm gegeven aan de Zaanse propositie over Zaanstad in de regio. Het principe om de ruimte klimaatadaptief groen-blauw inrichten is verbreed. Dit principe gaat niet alleen over de openbare ruimte, maar laat ook zien wat andere partners en initiatiefnemers kunnen doen. De sleutel Poelenburg en Peldersveld is uitgewerkt en opgenomen. Veel aandacht is ook geschonken aan de uitvoering en doorwerking van de Omgevingsvisie in het uitvoeringsprogramma.

Ter afsluiting van de zienswijzenperiode verzoekt het college nu aan de raad om een formele zienswijze uit te brengen op de concept ontwerp Omgevingsvisie. De uitkomst van de bestuurlijke afstemming met de raad via deze zienswijzeprocedure zal na afloop formeel aan de raad worden teruggekoppeld met een raadsinformatiebrief.

Voorin het concept ontwerp Omgevingsvisie is een leeswijzer opgenomen. Deze kan behulpzaam zijn bij het doornemen van het document. De tekst is namelijk opgesteld vanuit meerdere invalshoeken (zoals opgaven, gebieden, sleutels); de lezer kan ervoor kiezen om bepaalde delen te lezen, afhankelijk van welke invalshoek iemand zelf belangrijk vindt.

Op basis van de zienswijze van de raad wordt de ontwerp Omgevingsvisie opgesteld. De ontwerp Omgevingsvisie wordt na instemming van het college van B&W gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kader van de formele inspraakperiode. De gemeenteraad krijgt de Omgevingsvisie daarna voorgelegd ter besluitvorming en vaststelling als kaderstellend beleidsdocument.

Parallel aan het opstellen van de Zaanse Omgevingsvisie wordt gewerkt aan de Plan MER (Milieu Effect Rapportage). Zaanstad zet dit instrument in om aan de hand van indicatoren de

inhoud van de visie te beoordelen. In Zaanstad is gekozen om de Milieu Effect Rapportage te richten op de zes strategische opgaven. Deze brede scope zorgt voor een rapportage gericht op de effecten op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De Plan MER is volgend op de inhoud van de visie. Na de aanpassing van de visie op basis van de zienswijze van de gemeenteraad vindt de Plan MER beoordeling plaats. Samen met de ontwerp Omgevingsvisie wordt ook de Plan MER door het college van B&W ter inzage gelegd.

B. Kern van het concept Ontwerp, waarop met name de zienswijze wordt gevraagd

De raad wordt gevraagd om een zienswijze uit te brengen op het concept ontwerp Omgevingsvisie, met name op de 5 richtinggevendende principes en op de sleutels:

Richtinggevendende principes voor de toekomst van Zaanstad

In de concept ontwerp Omgevingsvisie zijn 5 principes geformuleerd, die allen nú en voor een leefbare toekomst urgent zijn. Ze vormen dus de basis van de visie op 2040: ze zijn karakteristiek voor Zaanstad; agenderend én activerend. Deze principes zijn voorwaardenscheppend en zijn het kader voor de bestaande stad én verdere stedelijke ontwikkeling en kwalitatieve groei. De principes zijn dus zowel leidend als voorwaardelijk voor het draagvlak voor verdere ontwikkeling van de toekomstbestendige stad. De principes creëren de condities waarmee andere partijen en partners met ons, maar zeker ook vanuit eigen initiatief opvolging kunnen geven aan wat nodig is voor onze stad. Deze principes gelden voor alle nieuwe ontwikkelingen in Zaanstad:

Principe “Ruimte klimaatadaptief groen-blauw inrichten”

Groen en water zijn een vitale bron voor de stad en het landschap; een basis voor welzijn, welbevinden en welvaart/economische vestigingsklimaat in heel Zaanstad. Nieuwe ontwikkelingen versterken/maken plaats voor de klimaatadaptieve inrichting in de wijk met schaduwrijke plekken, waterbuffering en stadsparken² die uitnodigingen tot bewegen en ontmoeting. Als no-regret wordt de potentie van de openbare ruimte en landschap in de bestaande stad op haar waarde geschat door aanhelen van groen-blauwe netwerk, versterken van de biodiversiteit/ecosysteem en aantrekkelijke toegangen waarmee Zaans Buiten voor waardering en recreatief gebruik wordt ontsloten.

Principe “Direct en initiatiefrijk inzetten op de energietransitie”

Stroom en warmte opwekken in een samenspel van de stad, de Zaanse bedrijventerreinen en het landschap en deze efficiënt benutten voor de bestaande stad; nieuwe ontwikkelingen leveren niet alleen energie voor de eigen ontwikkeling. Vertrekpunt hierbij is decentrale opwek- en eigenaarschap en koppeling van verschillende energiebronnen- en systemen. Als no-regret de passende infrastructuur waar nodig versterken en aanleggen en tegelijkertijd de vraag van de bestaande stad door isolatie en uitgekende sloop/nieuwbouw verkleinen om energiearmoede te verminderen.

Principe “Doorontwikkelen van de Zaanse woonwerkstad”

De Zaanse woonwerkstad staat voor een symbiose tussen ondernemerschap, bedrijvigheid en ambachtelijkheid en wonen in de wijk. Nabijheid van wonen-werken versterkt revitalisering van monofunctionele woonwijken en verlevendigt de wijkvoorzieningencentra. Nieuwe ontwikkelingen leveren werkgelegenheid, ruimte voor betaalbare bedrijfsruimte (MKB/broedplekken/start-ups) en bij de wijk passende bedrijvigheid in de hele stad. Als no-regret inzetten op werk, voorzieningen en diversiteit aan woningen nabij een (H-)OV-knooppunt en gerichte transformatie van werklocaties naar woon/werkgebieden.

Principe “Ruim baan voor lopen, fietsen en (hoogwaardig) openbaar vervoer”

² Het betreft hier het opwaarderen van een aantal parken naar stadsparken (Darwinpark, Vijfhoekpark, 't Veldpark) niet het aanleggen van nieuwe parken.

Betere bereikbaarheid en bereikbaarheid in de stad, naar het landschap en de regio om werk, voorzieningen en recreatie dichtbij, betaalbaar en duurzaam te maken. Hiervoor zetten we rigoureuus in op lopen, fietsen en (hoogwaardig) openbaar vervoer. Bij nieuwe ontwikkelingen parkeerhubs aan de randen van de wijk waardoor er ruimte ontstaat om de openbare ruimte klimaatadaptief in te richten³. HOV ZaanIJ gaat door het oostelijke deel van Zaanstad, toegankelijk voor iedereen met uitgekende haltering passend bij het sociaal weefsel van de stad. Als no-regret een fijnmazig en overzichtelijk netwerk van lopen en fietsen dat de bereikbaarheid van het OV vergemakkelijkt en de gezondheid bevordert.

Principe “Ruimtelijk investeren om maatschappelijk het verschil maken daar waar het het meest nodig is”

Zaanstad staat voor een evenwichtige stad, zowel binnen haar eigen grenzen als binnen de metropoolregio. Dat vereist dat we verschil maken, dat we méér ruimtelijk investeren in die delen van de stad die nu achterblijven⁴. No-regret: verbeteren van sociaal economische kansen in kwetsbare wijken door betere bereikbaarheid en mobiliteit (o.a. HOV en fietspaden) en nabijheid van werk. Als ook het verbeteren van sociaal maatschappelijke kansen, sociale cohesie en leefbaarheid in kwetsbare wijken door toegankelijke, goede en passende voorzieningen (o.a. goed onderwijs in adequate huisvesting, bibliotheek en stadspark). En toevoegen van diversiteit aan woningen en verbeteren woningbouw door transformatie.

13 strategische ruimtelijke ingrepen (sleutels)

De strategische ruimtelijke ingrepen die een verbeteringslag voor de stad realiseren zijn vastgelegd in Sleutels. Deze sleutels zijn niet allemaal nieuw. Deels gaat het om al lopende projecten of gebiedsprogramma's, die van cruciaal belang zijn voor de stad en waarvan de betekenis in de Omgevingsvisie bestendigd wordt. Deels zijn er sleutels met nieuwe ontwikkelingen, die vanuit een geconstateerde urgentie in de Omgevingsvisie geagendeerd worden om opgepakt te worden.

Bijgaande stukken

BenW Besluitnota Zienswijze concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040 7578264
Samenvatting Zienswijze concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040 7578264
Concept ontwerp Omgevingsvisie Zaanstad 2040

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

drs. J. Hamming, burgemeester

drs. G. Blom, gemeentesecretaris

³ Het Zaanse Mobiliteitsplan (ZMP) deelt de stad in gebieden die van elkaar verschillen naar de rol van de auto ten opzichte van fiets en openbaar vervoer. Dit heeft een doorvertaling in het parkeerbeleid en de beschikbaarheid van voorzieningen voor deelmobiliteit. In de knooppunten wordt onderscheid gemaakt in P+R-hubs, Centrumhubs, Buurthubs, (Water)buurthubs en straathubs waar modaliteiten samenkomen en deelmobiliteit wordt aangeboden (ZMP; 2021, p.5).

⁴ Mensen bij wie de problemen zich te hoog opstapelen, vind je in de hele stad, maar vooral in een aantal wijken en buurten. Op basis van onderzoek constateren we dat in de wijken Poelenburg, Pelders-Hoornseveld, delen van Zaandam Zuid, de Rosmolenwijk, de Kogerveldwijk en buurten in Wormerveer en Krommenie, relatief meer mensen te maken hebben met een samenloop van factoren zoals werkloosheid, armoede, laag opleidingsniveau, goedkope woningbouw en een minder goede gezondheid (Maatschappelijke visie, 2022, p. 11).